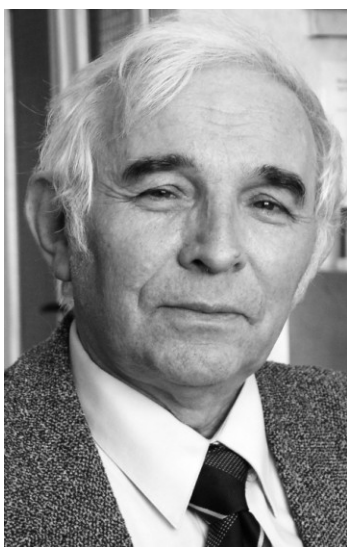

Пам'яті професора Драча Б. С.
26.02.1938 – 02.07.2009

26 лютого 2018 р. виповнюється 80 років з дня народження Бориса Сергійовича Драча – видатного вченого, який чимало вклав у розвиток сучасної органічної хімії.

Б. С. Драч народився 26 лютого 1938 р. в с. Попівка Карлівського р-ну на Полтавщині. В 1954 р. вступив до Львівського державного університету, в якому після закінчення працював до 1961 р. на кафедрі органічної хімії. У 1961–1964 рр. навчався в аспірантурі Інституту органічної хімії (ІОХ) АН УРСР, 1965 р. захистив кандидатську дисертацію “Взаємодія алифатичних амінів та α -амінокислот з п'ятихлористим фосфором”. Упродовж 1967–1969 рр. працював старшим викладачем кафедри мономерів і полімерів Київського державного університету імені Тараса Шевченка, а відтак повернувся в ІОХ АН УРСР на посаду старшого наукового співробітника відділу фосфороорганічних сполук. Докторською дисертацією Б. С. Драча “N- α -хлоралкіламіди та їх похідні” (1979) закладено основи нового наукового напрямку – хімії поліфункціональних азотовмісних реагентів. Цей напрям протягом 30 років успішно розвивався Борисом Сергійовичем та його багатьма учнями, а досягнуті результати суттєво розширили можливості тонкого органічного синтезу.

З 1986 р. Борис Сергійович очолював відділ хімії піримідинових основ Відділення біоорганічної хімії ІОХ АН УРСР, який 1989 р. реорганізовано у відділ хімії біоактивних азотовмісних гетероциклічних основ Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України. Б. С. Драч був визнаним фахівцем у галузі органічної та біоорганічної хімії, а також хімії елементоорганічних сполук. Вчений уперше розробив зручні й доступні, в тім числі й препаративні, методи одержання функціональних похідних різноманітних гетероциклічних систем – нових азото-, фосфоро- та сірковмісних реагентів, які були незамінними у синтезах невідомих раніше гетероциклів з високою біологічною активністю. Він сформулював концепцію гетероциклічних фосфонієвих синтезів.

Борисові Сергійовичу були притаманні широта наукових інтересів, глибока ерудиція, вміння знаходити оригінальні напрями досліджень і нові методологічні підходи. Він першим в Україні розпочав систематичне вивчення амідоалкілюючих засобів і запропонував оригінальні методи їх використання у тонкому органічному синтезі. Досягнення Б. С. Драча високо оцінено науковцями Росії, Великобританії, Німеччини, США.

Під керівництвом вченого розроблено технології одержання низки практично важливих речовин – замінників цукру для хворих на діабет, кардіопрепаратів нового покоління, регуляторів росту злакових культур. Серед сполук, які синтезували Б. С. Драч та його учні, виявлено високоактивні інсектициди, бактерициди, фунгіциди.

Професор Б. С. Драч створив школу органіків і біоорганіків, результати діяльності якої збагатили хімічну науку й оприлюднені в понад 350 статтях, трьох монографіях, 14 патентах. Міжнародна спільнота широко обізнана з науковим доробком Бориса Сергійовича. Його ідеї реалізуються у багатьох проектах і розробках, у тім числі й тих, що фінансуються Українськими та міжнародними науковими фондами.

Фундаментальні дослідження Борис Сергійович органічно поєднував з педагогічною та науково-організаційною діяльністю. До нього тягнулась талановита молодь, яку він дбайливо виховував. Серед учнів Бориса Сергійовича чотири доктори і понад 20 кандидатів наук. З вдячністю згадують його жорстку, але доброзичливу вимогливість дисертанти, роботи яких він опонував. У 2008 р. Б. С. Драча відзначено нагородою НАН України “За підготовку наукової зміни”.

Б. С. Драч брав участь у роботі багатьох учених та експертних рад, редколегій наукових видань, термінологічної комісії НАН України з хімії.

Борис Сергійович був глибоким знавцем і популяризатором поезії, народної пісні, тонким цінителем витворів природи й мистецтва. Він уклав і видав шість збірок пісень Трускавецького народного хору, що стало вагомим кроком у збереженні та популяризації української музичної культури, а також створив унікальні фотопейзажі, які щедро дарував колегам і друзям. Завдяки йому побачила світ чудова поезія І. Зінченка.

Борис Сергійович прожив надзвичайно насичене життя. Світла пам’ять про нього – талановитого вченого, організатора науки, вчителя, чуйної, доброї та принципової людини – назавжди збережеться в серцях його учнів, колег і друзів.

Володимир Броварець